

Gastroenterologové MNO se zapojili do unikátního screeningu rakoviny slinivky, pečují o první pacienty

24.9.2025 - | Městská nemocnice Ostrava

Gastroenterologové Městské nemocnice Ostrava se zapojili do nového programu časného záchytu rakoviny slinivky břišní u osob s vysokým rizikem tohoto onemocnění. Cílem programu je jeho včasné odhalení, ideálně v operabilním stadiu. Právě karcinom slinivky břišní je jedním z nejzávažnějších a nejhůře léčitelných nádorových onemocnění. Pacienti zařazení do programu jsou pravidelně sledováni. Gastroenterologie MNO je jedním z mála pracovišť v ČR, které je součástí projektu HEPACAS koordinovaného FN Olomouc.

„Do programu jsou zařazováni pouze ti pacienti, kteří splňují přísná kritéria - například mají více členů rodiny s touto diagnózou, případně potvrzenou genetickou mutaci zvyšující riziko,“ vysvětluje gastroenteroložka MNO Martina Ďurovcová, která specializovanou ambulanci vede. Dodává, že do programu vstupují většinou lidé starší 50 let nebo mladší, pokud se nemoc v jejich rodině objevila dříve.

Nejdříve je čeká vstupní pohovor s detailním zhodnocením jejich rodinné a osobní anamnézy. Pokud splňují kritéria, je jim naplánován screeningový plán: krevní testy, endosonografické vyšetření slinivky (EUS) a magnetická rezonance. Tyto výkony se opakují jedenkrát ročně.

Screeningový plán byl doporučen také 55letému Aleši Rodryčovi, který na oddělení absolvoval kolonoskopii: „Uvědomuji si, jak důležitá je v tomto případě prevence, proto jsem po doporučení paní doktorky Ďurovcové neváhal a hned se objednal. V rodině máme potvrzenou genetickou mutaci zvyšující riziko rakoviny slinivky. Termín jsem dostal do deseti dnů, absolvoval vyšetření a teď už jen čekám na výsledky. Velmi si vážím empatie, rychlosti a vstřícnosti personálu, který mě vyšetřením provedl,“ uvedl Rodryč.

Pokud je problém zachycen včas, pacient je odeslán na pracoviště, které disponuje hepatopankreatobiliární chirurgií. Po operaci většinou následuje i onkologická léčba. V některých hraničních případech předchází chirurgické léčbě ta onkologická. V opačném případě záleží vše na celkové kondici pacienta, který může ke zpomalení průběhu zahájit paliativní onkologickou léčbu. V případě, že to jeho zdravotní stav nedovolí, je indikován symptomatický postup.

„Většina případů rakoviny slinivky je bohužel stále diagnostikována pozdě, kdy je nemoc již neoperovatelná a přežití často nepřesahuje jeden rok. Označit ji můžeme za tichého zabijáka - dlouho se skrývá bez příznaků, a právě proto má jednu z nejhorších prognóz ze všech typů rakoviny. Cílený screening rizikových osob je proto klíčovým nástrojem v boji proti této diagnóze. Včasný záchyt může znamenat zásadní rozdíl,“ dodává zástupce primáře Gastroenterologie MNO Martin Kraus. Při nálezů je pacient došetřen a další postup projedná multidisciplinární tým.

Aktuálně je v péči gastroenterologů MNO 13 pacientů a do péče mohou převzít další. K vyšetření se může pacient objednat sám, případně si zajistí termín na doporučení praktického lékaře nebo specialisty. Ambulance funguje každé pondělí a pacienti jsou vyšetřeni hned v následujícím týdnu, pokud jim vyhovuje termín. Číslo k objednání: 596 192 302.

Rakovina slinivky je jedním z nejzávažnějších nádorových onemocnění s velmi špatnou prognózou.

Většina případů je odhalena pozdě, kdy už není možná operace. I operabilní případy mají nízkou šanci na dlouhodobé přežití – 5 let života se týká přibližně 20 % pacientů. Včasně zachycení onemocnění je proto zásadní. V posledních letech narůstá výskyt rakoviny slinivky břišní, cílený screening rizikových osob je klíčovým krokem vpřed.

Vyšší riziko onemocnění je u mužů a je spojeno s jejich rizikovějším chováním – trpí cukrovkou, obezitou, chronickým zánětem slinivky břišní, kouří a roli v četnosti onemocnění hrají i genetické faktory.

<https://www.mnof.cz/gastroenterologove-mno-se-zapojili-do-unikatniho-screeningu-rakoviny-slinivky-pecuji-o-prvni-pacienty>